

ІНВЕСТИЦІЙНІ ПОТОКИ ВІТЧИЗНЯНИХ КОМПАНІЙ ЗА УЧАСТЮ ОФШОРНИХ ЗОН

В Україні представники великих підприємств та корпорацій для проведення фінансової оптимізації доволі часто обирають офшорні компанії. Українські компанії активно співпрацюють з такими офшорними зонами, як: Кіпр, Британські Віргінські острови, Великобританія, Швейцарія, Панама, Мальта, Великобританія, Ірландія та Люксембург. Проте їхня співпраця з іноземними офшорами обмежена законодавством нашої держави. Відповідно до українського законодавства 38 країн належать до офшорних зон. Офшорна зона, яка входить у державний перелік офшорів, втрачає частину переваг, зокрема, компанії повинні виплачувати податок на прибуток з різниці за ставками оподаткування. Вперше такий список складено Кабінетом Міністрів 24 лютого 2003 р., (розпорядження № 77 «Про перелік офшорних зон» – втратило чинність) і уточнено розпорядженням №143 від 23 лютого 2011 р. До уточненого переліку увійшли офшорні зони, в яких не передбачена сплата податку, не ведеться бухгалтерського обліку, відсутній валютно-фінансовий контроль. Державний бюджет таких країн на 80–90 % складається з доходів офшорного бізнесу.

До законодавчого переліку офшорних зон переважно не входять ті країни, в яких зі сторони держави ведеться пильний контроль за фінансовою звітністю та фінансово-валютними операціями. При цьому в таких країнах передбачене пільгове оподаткування при окремих видах операцій чи видів діяльності. До таких країн відносять: Великобританію, Люксембург, Ліхтенштейн, Данію, Гонконг, Кіпр та інших [1].

Найсуперечливішою офшорною зоною стосовно України є Кіпр. У квітні 2005 р. Кіпр був внесений у перелік офшорних зон, а вже в лютому 2006 р. був з нього вилучений. Відносини України з Кіпром регулюються договором про уникнення подвійного оподаткування. Невідомо, чому Кіпр вилучили з переліку українських офшорних зон, але протягом 2006–2007 рр. Кіпр став одним з основних прямих інвесторів України, інвестувавши від загального обсягу інвестицій відповідно 30,1 % (1449,7 млн. дол. США) і 35,3 % (2930,1 млн. дол. США). Така ситуація може свідчити про те, що кошти, свого часу інвестовані у компанії Кіпру (5941,8 млн. дол. США), почали повертатись в Україну у значно більшому розмірі. Прикладом такого типу взаємодії українських підприємств і офшорів зображено на рис. 1.

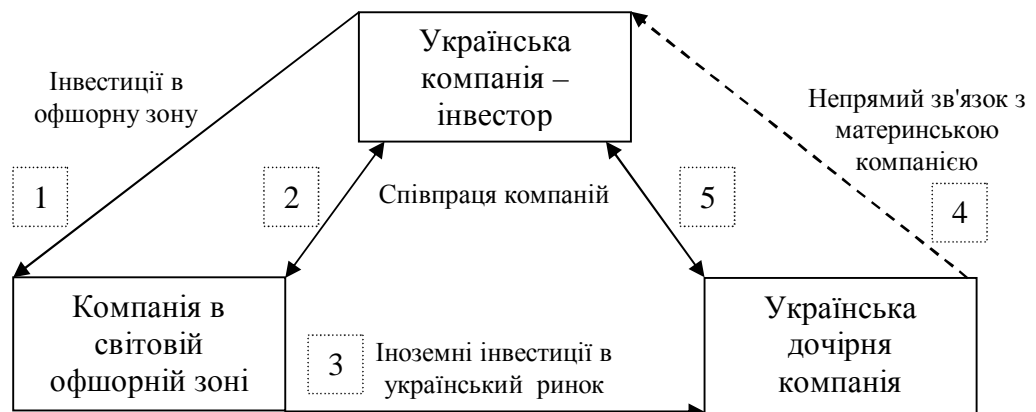

Рис. 1. Інвестиційні потоки вітчизняних компаній за участю офшорних зон
Примітки: власна розробка автора

1. Інвестиції в офшорну зону. Вітчизняні компанії можуть інвестувати кошти в закордонні проекти за допомогою прямого і непрямого (через іншу компанію) інвестування. Останніми роками популярне створення компаній в офшорних зонах. Це пов'язано з тим, що в офшорних зонах пільгові умови діяльності і низький рівень контролю з боку місцевих контролюючих органів.

2. Співпраця української материнської компанії з офшорною компанією відбувається за різними сценаріями. Так, для прикладу материнська структура використовує офшорну компанію як посередника в укладанні угод з іноземними покупцями. Материнська компанія практично за собівартістю реалізує офшорній компанії товар, який остання продає іноземним компаніям вже за ринковою ціною. Співпраця такого типу дає змогу материнській компанії зменшувати податковий тягар, нагромаджуючи вивільнені кошти в офшорній компанії.

3. Іноземні інвестиції в український ринок. Кошти, нагромаджені в офшорній компанії, є прибутком материнської компанії, яким вона розпоряджається на власний розсуд. Найдоцільнішим використанням вільних коштів є їх інвестування у розвиток власної структури чи у нові проекти, зокрема у створення/купівлю українських компаній.

4. Непрямий зв'язок офшорної компанії з українською материнською компанією. Інвестиційні ресурси офшорної компанії – це прибутки материнської структури, нагромаджені за кордоном. Тому створення/купівля вітчизняної компанії офшорною непрямим інвестуванням з боку материнської структури. Такий взаємозв'язок практично не можливо відстежити.

5. Співпраця компанії з материнською компанією. Переважно створення/купівля страховика передбачає, що материнська компанія використовуватиме його для обслуговування власних потреб. Такого типу дочірня компанія є партером материнської структури, але немає й натяку на неринкові відносини між ними.

Отже, офшорні зони приваблюють акціонерів пільговими умовами діяльності, легкістю створення та простотою роботи. При цьому українські компанії створюють компанії в офшорних зонах переважно для оптимізації фінансових потоків.

1. Снежко О. Політика і світова економіка *Інвестгазета*. – 2008. – С. 24-29.

Plachciak Adam

PhD

Wroclaw University of Economics

ENVIRONMENTAL JUSTICE – POLITICAL ASPECTS

Introduction.

It is widely acknowledged that one of the main subjects of environmental sustainability is the issue of distributive justice. In fact environmentalism and justice share one thing in common – both notions are strongly concerned about actual or increasing scarcity. Previously, the authors of *Limits to Growth* argued that the Earth can have only a limited amount of non-renewable natural resources as well as a limited capacity for absorbing the waste created by productive activity. As the consequence of the population enlargement and resources decline, also the portion of each individual becomes shortened. This picture shows that political environmentalism, basically founded on *The Limits to Growth*, puts scarcity as one of the main organizing concerns. If scarcity is a central point both to political environmentalism and to the idea of distributive justice, so it should be assumed that political environmentalism has distributive justice at the heart of its discourse.